

פרק א' – פרשת בראשית

- א. בראשית, ברא אלהים, את השמים, ואת הארץ.
- ב. והארץ, הייתה תהו ובהו, וזושה, על-פני תהום; ורוח אלהים, מרזפת על-פני המים.
- ג. ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור.
- ד. וירא אלהים את-האור, כי-טוב; ויבדל אלהים, בין האור ובין הזושה.
- ה. ויקרא אלהים לאור יום, ולזושה קרא לילה; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום און. (פ)
- ו. ויאמר אלהים, יהי רקיע בתוך המים, ויהי מבדיל, בין מים למים.
- ז. ויעש אלהים, את-הרקיע, ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע, ובין המים אשר מעל לרקיע; ויהי-כן.
- ח. ויקרא אלהים לרקיע, שמים; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום שני. (פ)
- ט. ויאמר אלהים, יקוו המים מתחת השמים אל-מקום און, ותראה, היבשה; ויהי-כן.
- י. ויקרא אלהים ליבשה ארץ, ולמקוה המים קרא ימים; וירא אלהים, כי-טוב.
- יא. ויאמר אלהים, תדשא הארץ דשא עשב מוריע זרע, עץ פרי עשה פרי למינו, אשר זרעו-בו על-הארץ; ויהי-כן.
- יב. ותוצא הארץ דשא עשב מוריע זרע, למינהו, ועץ עשה-פרי אשר זרעו-בו, למינהו; וירא אלהים, כי-טוב.
- יג. ויהי-ערב ויהי-בקר, יום שלישי. (פ)
- יד. ויאמר אלהים, יהי מארת ברקיע השמים, להבדיל, בין היום ובין הלילה; והיו לאתת ולמועדים, ולימים ושנים.
- טו. והיו למאורות ברקיע השמים, להאיר על-הארץ; ויהי-כן.
- טז. ויעש אלהים, את-שני המארת הגדלים: את-המאור הגדל, לממשלת היום, ואת-המאור הקטן לממשלת הלילה, ואת הכוכבים.
- יז. ויתן אתם אלהים, ברקיע השמים, להאיר, על-הארץ.
- יח. ולמשל, ביום ובלילה, ולהבדיל, בין האור ובין הזושה; וירא אלהים, כי-טוב.
- יט. ויהי-ערב ויהי-בקר, יום רביעי. (פ)
- כ. ויאמר אלהים--ישרצו המים, שרץ נפש זיה; ועוף יעופף על-הארץ, על-פני רקיע השמים.
- כא. ויברא אלהים, את-התנינם הגדלים; ואת כל-נפש הזיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם, ואת כל-עוף כנף למינהו, וירא אלהים, כי-טוב.
- כב. ויברך אתם אלהים, לאמר: פרו ורבו, ומלאו את-המים בימים, והעוף, ירב בארץ.
- כג. ויהי-ערב ויהי-בקר, יום חמישי. (פ)
- כד. ויאמר אלהים, תוצא הארץ נפש זיה למינה, בהמה ורמש וזיתו-ארץ, למינה; ויהי-כן.
- כה. ויעש אלהים את-זוית הארץ למינה, ואת-הבהמה למינה, ואת כל-רמש האדמה, למינהו; וירא אלהים, כי-טוב.
- כו. ויאמר אלהים, נעשה אדם בצלמנו כדמותנו; וירדו בדת הים ובעוף השמים, ובבהמה ובכל-הארץ, ובכל-הרמש, הרמש על-הארץ.
- כז. ויברא אלהים את-האדם בצלמו, בצלם אלהים ברא אתו: זכר ונקבה, ברא אתם.
- כח. ויברך אתם, אלהים, ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את-הארץ, וכבשה; ורדו בדת הים, ובעוף השמים, ובכל-זויה, הרמשת על-הארץ.
- כט. ויאמר אלהים, הנה נתתי לכם את-כל-עשב זרע זרע אשר על-פני כל-הארץ, ואת-כל-העץ אשר-בו פרי-עץ, זרע זרע: לכם יהיה, לאכלה.
- ל. ולכל-זוית הארץ ולכל-עוף השמים ולכל רמש על-הארץ, אשר-בו נפש זויה, את-כל-ירק עשב, לאכלה; ויהי-כן.
- לא. וירא אלהים את-כל-אשר עשה, והנה-טוב מאד; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום השישי. (פ)

רש"י (רבי שלמה יצחקי)

(א) **בְּרֵאשִׁית**. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לֹא הָיָה צְרִיף אֲלֵהֶתְחִיל אֶת הַתּוֹרָה אֲלָא מֵהַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם שֶׁהִיא מִצְוָה ראשונה שֶׁנִּצְטוּ ב' יִשְׂרָאֵל וּמָה טַעַם פָּתַח גְּבֻרָאשִׁית מִשּׁוּם (תְּהִלִּים קי"א) לֹחַ מַעֲשִׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לְתַתּ לָהֶם נְחֻלַּת גּוֹיִם שָׂאֵם יֹאמְרוּ אומות העולם לְיִשְׂרָאֵל לְסִטִּים אַתֶּם שֶׁכָּבַשְׁתֶּם אַרְצוֹת שְׂבָעָה גּוֹיִם הֵם אוֹמְרִים לָהֶם כָּל הָאָרֶץ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיא הוּא בְּרָאָה וּנְתַנָּה לְאִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִצּוֹנוֹ וְנִתְּנָה לָהֶם וּבְרִצּוֹנוֹ נִטְלָה מֵהֶם וּנְתַנָּה לָנוּ:

בְּרֵאשִׁית בְּרָא. אֵין הַמְּקָרָא הַזֶּה אוֹמֵר אֲלָא דְרִשְׁנֵי ד' כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת (מְשַׁלִּי ח') רֵאשִׁית דְּרָכוֹ, וּבְשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאוּ (נְרַמְיָה ב') רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ. וְאִם בָּאתָ לְפָרְשׁוֹ הַ כְּפִשּׁוּטוֹ כִּן פְּרִשְׁהוּ בְּרֵאשִׁית בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וְכֵהוּ וְחִשָּׁף וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. וְלֹא בָּא הַמְּקָרָא לְהוֹרוֹת סֵדֵר הַבְּרִיאָה לִדְמוּת שֶׁאֵלּוֹ קָדְמוֹ שָׂאֵם בָּא לְהוֹרוֹת כִּן הָיָה לוֹ לְכַתּוֹב בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֶת הַשָּׁמַיִם וְגו' שְׂאֵין לָךְ רֵאשִׁית בְּמִקְרָא שְׂאֵינוֹ דְּבוּק לְתַבָּה שֶׁלְאַחֲרָיו כְּמוֹ בְּרֵאשִׁית מִמְּלַכְתּוֹ יְהוּדִיקִים. רֵאשִׁית מִמְּלַכְתּוֹ. רֵאשִׁית דְּגָנָךְ אִף כִּאֵן אַתָּה אוֹמֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים וְגו' כְּמוֹ בְּרֵאשִׁית בְּרֹא ו' וְדוּמָה לוֹ תְּחִלַּת דְּבַר ה' בְּהוֹשִׁיעַ ז' כְּלוֹמֵר תְּחִלַּת דְּבוּרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּהוֹשִׁיעַ וַיֹּאמֶר ה' אֵל הוֹשִׁיעַ וְגו'. וְאִם תֹּאמַר לְהוֹרוֹת בָּא שְׂאֵלוֹ תְּחִלָּה וּבְרֵאשִׁית חוֹפְרוֹשׁוֹ בְּרֵאשִׁית הַכֹּל בְּרָא אֵלּוֹ וַיֵּשׁ לָךְ מִקְרָאוֹת שֶׁמְקַצְרִים לְשׁוֹנָם וּמְמַעֲטִים תְּבָה אַחַת כְּמוֹ כִּי לֹא סָגַר דְּלִתִּי וְלֹא פָּרַשׁ מִי הַסּוּגָר, וּכְמוֹ יֵשׂא אֶת חֵיל דְּמִשְׁקָךְ וְלֹא פָּרַשׁ מִי יֵשׂאנוּ, וּכְמוֹ אִם יְחַרֹּשׁ בְּבִקְרִים וְלֹא פָּרַשׁ אִם יְחַרֹּשׁ אֲדָם בְּבִקְרִים, וּכְמוֹ מִגִּיד מְרֵאשִׁית אַחֲרִית וְלֹא פָּרַשׁ מִגִּיד מְרֵאשִׁית דְּבַר אַחֲרִית דְּבַר. אִם כֵּן תִּמָּה עַל עֲצֻמָּה שֶׁהָרִי הַמִּים קָדְמוֹ שֶׁהָרִי כְּתִיב וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְעַדִּין לֹא גִלָּה הַמְּקָרָא בְּסִדּוֹר הַקּוּדְמִים וְהַמְּאוּחְרִים כְּלוֹם בְּרִית הַמַּיִם מִתִּי הִיְתָה טָהוֹרָה לְמִדַּת שֶׁקָּדְמוֹ הַמַּיִם לְאָרֶץ. וְעוֹד שֶׁהַשָּׁמַיִם מֵאִשׁ וּמַיִם וּבְרֵאשִׁית עַל כְּרַחֲךָ לֹא לְמִדַּת הַמְּקָרָא בְּסִדּוֹר הַמְּקוּדְמִים וְהַמְּאוּחְרִים כְּלוֹם:

בְּרָא אֱלֹהִים. וְלֹא אָמַר בְּרָא י' ה' שֶׁבְּתְּחִלָּה עָלָה בְּמַחְשְׁבָהּ לְבְּרֵאשִׁיתוֹ בְּמִדַּת הַדִּין וְרָאָה שְׂאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם וְהַקְּדִים מִדַּת רַחֲמִים וְשִׁתְּפָה לְמִדַּת הַדִּין וְהֵינּוּ דְּכִתִּיב בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אָרֶץ וְשָׁמַיִם:

(ב) **תְּהוֹ וְנִבְהוּ**. תְּהוֹ לְשׁוֹן תִּמָּה וְשִׁמְמוֹן שְׂאֲדָם תּוֹהָה וּמִשְׁתּוֹמֵם עַל כֵּהוּ שְׂבָה: תְּהוֹ. אֲשֶׁטוֹרְדִי שׁוֹן בְּלַעֲזִי:

בְּהוּ. כ' לְשׁוֹן רְקוּת וְצִדוֹ (סֵא"א): עַל פְּנֵי תְּהוֹם. ל' עַל פְּנֵי הַמַּיִם שֶׁעַל הָאָרֶץ: וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת. כֶּסֶף כְּבוֹד עוֹמֵד בְּאוֹר וּמְרַחֵף עַל פְּנֵי הַמַּיִם בְּרוּחַ פִּי שֶׁל מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְמִאֲמָרוֹ כִּיּוֹנָה הַמְּרַחֶפֶת עַל הַקֵּן הַקּוּבְטִי"ר בְּלַעֲזִי:

(ד) **וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיַּבְדֵּל**. אִף בְּזָה אָנוּ צְרִיכִין לְדַבְּרֵי אַגְדָּה רָאָהוּ שְׂאֵינוֹ נִכְדָּא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ רְשָׁעִים וְהַבְּדִילוֹ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא. וּלְפִי פְּשׁוּטוֹ כִּן פְּרִשְׁהוּ רָאָהוּ כִּי טוֹב וְאֵין נָאָה לוֹ וְלַחֲשָׁף שִׁיְהִי מִשְׁתַּמֵּשִׁים בְּעַרְבוּבֵיָא סְוִקְבַע לָזָה תְּחוּמוֹ בְּיוֹם וְלָזָה תְּחוּמוֹ בְּלִילָה:

(ה) **יוֹם אֶחָד**. לְפִי סֵדֵר לְשׁוֹן הַפְּרָשָׁה הִיָּה לוֹ לְכַתּוֹב יוֹם ראשון כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּשִׁאֵר הַיָּמִים שְׁנֵי שְׁלִישִׁי רְבִיעִי. לְמָה כְּתַב אֶחָד לְפִי שֶׁהִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְחִיד בְּעוֹלָמוֹ שְׁלֹא נִבְרָאוּ הַמַּלְאָכִים עַד יוֹם שְׁנֵי כִּן מְפֹרָשׁ בְּבְרֵאשִׁית רַבָּא:

(ו) **יְהִי רְקִיעַ**. יִתְחַזַּק הַרְקִיעַ שְׂאִף עַל פִּי שֶׁנִּבְרָאוּ שָׁמַיִם בְּיוֹם ראשון עַדִּין לְחִים הִיוּ וְקָרְשׁוּ בְּשְׁנֵי מַגְעֵרַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹמְרוֹ יְהִי רְקִיעַ וְזֶה שְׂאֵמֵר עֲמוּדֵי שָׁמַיִם עִירוֹפְפוּ כָּל יוֹם ראשון וּבְשְׁנֵי פ' יִתְמָהוּ מַגְעֵרַתוֹ כְּאֲדָם שֶׁמִּשְׁתּוֹמֵם וְעוֹמֵד מַגְעֵרַת הַמַּיִם עֲלָיו:

בַּתּוֹךְ הַמַּיִם. בְּאֲמָצַע הַמַּיִם צִשִׁישׁ הַפְּרִשׁ בֵּין מַיִם הָעֲלִיוֹנִים לְרַקִּיעַ כְּמוֹ בֵּין הַרְקִיעַ לְמַיִם שֶׁעַל הָאָרֶץ הֵא לְמִדַּת שֶׁהֵם תְּלוּיִם בְּמִאֲמָרוֹ שֶׁל מְלָךְ:

(ז) **וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ**. ק' תְּקַנּוּ עַל עֲמָדוֹ וְהִיא עֲשִׂיתוֹ כְּמוֹ ר' וְעֲשִׂתָהּ אֶת צְפָרְנִיהָ:

מַעַל לְרַקִּיעַ. עַל הַרְקִיעַ לֹא נֹאמַר אֲלָא מַעַל לְרַקִּיעַ לְפִי שֶׁהֵן תְּלוּיִן בְּאוֹר. וּמִפְּנֵי מָה לֹא

- נאמר כי טוב ביום שני ש לפי שלא היה נגמר מלאכת המים עד יום שלישי והרי התחיל בה בשני ודבר שלא נגמר אינו במלואו וטובו ובשלישי שנגמרה מלאכת המים והתחיל ונגמר מלאכה אחרת כפל בו כי טוב שני פעמים אחת לגמר מלאכת השני ואחת לגמר מלאכת היום:
- (ח) ויקרא אלהים לרקיע שמים. שא מים ת שם מים אש ומים שערכו זה בזה ועשה מהם שמים: (ס"א שמים. שם מים דבר אחר אש ומים):
- (ט) יקוו המים. היו שטוחים על פני כל הארץ והקום באוקינוס הוא הים הגדול שבכל הימים:
- (י) קרא מים. והלא ים אחד הוא אלא אינו דומה טעם דג העולה מן הים בעכו לדג העולה מן הים ב באספמ"א:
- (יא) תדשא הארץ דשא עשב. גלא דשא לשון עשב ולא עשב לשון דשא ולא היה לשון המקרא לומר תעשיב הארץ שמיני דשאין מחולקין כל אחד לעצמו וקרא עשב פלוני ואין לשון למדבר לומר דשא פלוני שלשון דשא הוא לבישת הארץ בעשבים כשהיא מתמלאת בדשאים:
- תדשא הארץ. תתמלא ותתכנה לבוש עשבים בלשון לע"ז וקרא דשא ארבי"י כלן בערבוביא וכל שרש לעצמו וקרא עשב:
- מזריע זרע. ד שיגדל בו זרע לזרוע ממנו במקום אחר:
- עץ פרי. שיהיה טעם העץ בטעם הפרי והיא לא עשתה כן אלא ותוצא הארץ וגו' ועץ עושה פרי ולא העץ פרי לפיכך כשנתקלל אדם על עונו נפקדה גם היא על עונה (ס"א אינו ודו"ק) ונתקללה: אשר זרעו בו. הן גרעיני כל פרי שמהן האילן צומח ה כשנוטעין אותו:
- (יב) ותוצא הארץ וגו'. אף על פי שלא נאמר למינהו בדשאין בצויהן שמעו שנוצטוו האילנות על כך (יג) ונשאו קל וחמר בעצמן ו כדמפורש באגדה בשחיסת חולין:
- (יד) יהי מארת וגו'. מיום ראשון נבראו ז וברביעי צנה עליהם להתלות ברקיע וכן כל תולדות שמים וארץ נבראו מיום ראשון וכל אחד ואחד נקבע ביום שנגזר עליו הוא שכתוב את השמים לרבות תולדותיהם ואת הארץ לרבות תולדותיה:
- יהי מארת. חסר וא"ו כתיב על שהוא יום מארה לפול אסכרה בתינוקות הוא ששנינו ברביעי היו מתענים על אסכרה שלא תפול בתינוקות:
- להבדיל בין היום ובין הלילה: משנגזר האור הראשון אבל בשבעת ימי בראשית שמשו האור והחשך הראשונים יחד בין ביום ובין בלילה:
- והיו לאתת. כשהמאורות לוקין סימן רע הוא לעולם שנגמר (נרמזה י) מאותות השמים אל תחתו בעשותכם רצון הקדוש ברוך הוא אין אתם צריכין לדאוג מן הפורענות:
- ולמועדים. על שם העתיד שעתידים ישראל להצטוות על המועדות והם מניין למולד הלבנה: ולמימים. שמוש החמה חצי יום ושמוש הלבנה חציו הרי יום שלם:
- ושנים. לסוף שס"ה ימים (ס"א ורביע יום) יגמרו מהלכך בשנים עשר מזלות המשרתים אותם והוא שנה: (ס"א והוא שס"ה יום ורביע יום) וחוזרים ומתחילים פעם שניה לסבב בגלגל כמהלכך הראשון:
- (טו) והיו למאורת. עוד זאת ישמשו שיאירו לעולם:
- (טז) המארת הגדולים. שיום נבראו ח ונתמעטה הלבנה על שקטרגה ואמרה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד:
- ואת הכוכבים. על ידי שמעט את הלבנה הרבה צבאיה להפיס דעתה:
- (כ) נפש חיה. שיהא בה חיות:
- שרץ. כל דבר חי שאינו גבוה מן הארץ קרוי שרץ: בעוף, בגון זבובים בשקצים. בגון נמלים י וחפושין ותולעים. כובבריות כגון חולד ועכבר וחומט וכיוצא בהם וכל הדגים:
- (כא) התנינים. דגים גדולים שבים ובדברי אגדה הוא לוייתן ובן זוגו שבראם זכר ונקבה והרג את הנקבה ומלחה לצדיקים לעתיד לבא שאם יפרו וירבו לא יתקיים העולם בפניהם:
- נפש חיה. נפש שיש בה חיות:

(כב) **וַיְבָרֶךְ אוֹתָם.** לפי שמחסרים אותם וצדין מהם ואוכלין אותם הוצרכו לברכה ואף החיות הוצרכו לברכה אלא מפני הנחש שעתיד לקללה לכה לא ברבן שלא יהיה הוא בכלל: פרו. לשון פרי כלומר עשו פרות:

וַרְבוּ. אם לא אמר אלא פרו היה אחד מוליד אחד ולא יותר ובא ורבו שאחד מוליד ל הרבה: (כד) **תּוֹצֵא הָאָרֶץ.** הוא שפרשתי שהכל נברא מיום ראשון מולא הוצרכו אלא להוציאם: **נֶפֶשׁ חַיָּה.** שיש בה חיות:

וַרְמֵשׁ. הם שרצים שהם נמוכים ורומשים על הארץ ונראים כאלו נגררים שאין הלוכח נפר כל לשון של רמש ושרץ בלשוננו קונמו"ברישי: (כה) **וַיַּעַשׂ.** נתקנם בצביונם ס בתקונן ובקמתן:

(כו) **נַעֲשֵׂה אָדָם.** ענוותו של הקדוש ברוך הוא למדנו מכאן לפי שהאדם הוא בדרמות המלאכים ויתקנאו בו לפיכך נמלך בהם וכשהוא דן את המלכים הוא נמלך בפמליא שלו שכן מצינו באחאב שאמר לו מיכה ראיתי את ה' יושב על כסאו וכל צבא השמים עומד עליו מימינו ומשמאלו וכי יש ימין ושמאל לפניו אלא אלו מימינים לזכות ואלו משמאילים לחובה. וכן בגזרת עירין פתגמא ע ומאמר קדישין שאלתא אף כאן בפמליא שלו נטל רשות אמר להם יש בעליונים בדרמותי אם אין בדרמותי בתחתונים הרי יש קנאה במעשה בראשית:

נַעֲשֵׂה אָדָם. אף על פי שלא סיעוהו ביצירתו ויש מקום לאפיקורסים לרדות לא נמנע הכתוב מללמד דרך ארץ ומדת ענוה שיהא הגדול נמלך ונוטל רשות מן הקטן ואם כתב נעשה אדם לא למדנו שהיה מדבר עם בית דינו אלא עם עצמו ותשובתו פכתב בצדו ויברא את האדם ולא כתב ויבראו:

בְּצַלְמֵנוּ. צ בצפוס שלנו:

בְּדְמוּתֵנוּ. להבין ולהשכיל:

וַיְרִדוּ בְדַגַּת הַיָּם. יש בלשון הזה לשון רדוי ק ולשון ירידה זכה רודה בחיות ובבהמות לא זכה נעשה ירוד לפניהם והחיה מושלת בו:

(כז) **וַיְבָרֵא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.** בצפוס העשוי לו שהכל נברא במאמר והוא נברא בידים שנאמר ותשת עלי פפכה נעשה בחותם כמטבע העשויה על ידי רושם שקורין קוני"ו וכן הוא אומר תתהפך בחומר חותם:

בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אוֹתוֹ. פרש לך שאותו צלם המתוקן לו צלם דיוקן יוצרו הוא:

זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אוֹתָם. ולהלן הוא אומר ויקח אחת מצלעותיו וגוי במדרש אגדה שבראו שני פרצופים בריה ראשונה ואחר כך חלקם. ופשוטו של מקרא כאן הודיעך שנבראו שניהם בששי ולא פרש לך ביצד ברייתן ופרש לך במקום אחר:

(כח) **וַיַּבְשִׁיחַ חֹסֶר וַיִּיּוֹר לְלַמְדָּה שֶׁהַזָּכָר כּוֹבֵשׁ אֶת הַנְּקֵבָה שֶׁלֹּא תֵהָא יְצִיאֵת וְעוֹד לְלַמְדָּה שֶׁהָאִישׁ שֶׁדָּרְכוּ שֶׁלְּכַבּוֹשׁ מַצְוָה עַל פְּרִיָּה וּרְבִיָּה וְלֹא הָאִשָּׁה:**

(כט) **לָכֵם יִהְיֶה לְאֹכְלָה וּלְכָל חַיַּת הָאָרֶץ.** השווה להם בהמות וחיות למאכל ולא הרשה לאדם ולאשתו להמית בריהת ולאכול בשר אף כל ירק עשב יאכלו יחד כלם וכשבאו בני נח התיר להן בשר שנאמר כל רמש אשר הוא חי וגוי כירק עשב שהתירתי לאדם הראשון נתתי לכם את כל:

(לא) **יוֹם הַשְּׁשִׁי.** הוסיף ה' בששי בגמר מעשה בראשית לומר שהתנה עמהם על מנת שימקבלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה. דבר אחר יום הששי כלם תלויים ועומדים עד יום הששי הוא ששי בסיון (ס"א שביום ו' בסיון שקבלו ישראל התורה נתחזקו כל יצירת בראשית ונחשב כאלו נברא העולם עתה וזהו יום הששי בה"א שאותו יום ו' בסיון) המוכן למתן תורה: